



Izvērtējot, vai Eiropas apcietināšanas orderis, kas izsniegts attiecībā uz personu, kura Spānijā notiesāta par noziedzīgu nodarījumu, kas izpaužas kā terorisma slavināšana un terorismā cietušo personu pazemošana, ir izpildāms, nepārbaudot, vai šis noziedzīgais nodarījums ir sodāms arī Beļģijā, Beļģijas tiesām ir jāņem vērā izdarītajiem nodarījumiem piemērojamajā Spānijas likumā paredzētais soda ilgums

Spriedumā X (Eiropas apcietināšanas orderis – Abpusēja sodāmība) (C-717/18), kas pasludināts 2020. gada 3. martā, Tiesas virspalāta nolēma, ka atbilstoši Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi¹ (turpmāk tekstā – “pamatlēmums”) 2. panta 2. punktam, pārbaudot, vai noziedzīgais nodarījums – kā tas ir definēts izsniegšanas dalībvalsts tiesībās –, par ko ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, izsniegšanas dalībvalstī ir sodāms ar brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, izpildes tiesu iestādei ir jāņem vērā minētās dalībvalsts tiesības to redakcijā, kura bija piemērojama faktiskajiem apstākļiem, kas bija pamatā lietai, kurā tika izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, nevis to redakcijā, kura bija spēkā šī apcietināšanas ordera izsniegšanas brīdī. Šī pārbaude ir nepieciešama, jo atbilstoši minētajai tiesību normai tādu Eiropas apcietināšanas orderu izpilde, kuri ir izsniegti saistībā ar atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem, par ko ir piemērojams brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, nevar būt atkarīga no nodarījuma abpusējas sodāmības pārbaudes, proti, no nosacījuma, ka par šiem noziedzīgiem nodarījumiem ir piemērojams sods arī atbilstoši izpildes dalībvalsts tiesībām.

2017. gadā *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa, Spānija) notiesāja personu X tostarp par nodarījumiem, kas izdarīti 2012. un 2013. gadā un kas veido noziedzīgu nodarījumu, kurš izpaužas kā terorisma slavināšana un terorismā cietušo personu pazemošana un ir paredzēts **Spānijas Kriminālkodeksa 578. pantā, tā redakcijā, kas bija spēkā šo nodarījumu izdarīšanas laikā.** Tādējādi tā piesprieda personai X **maksimālo brīvības atņemšanas sodu uz diviem gadiem, kas izriet no šīs Spānijas krimināltiesību normas redakcijas.** Tomēr 2015. gadā šī tiesību norma tika grozīta un šobrīd tajā ir paredzēts brīvības atņemšanas sods, kura maksimālais ilgums ir trīs gadi.

Tā kā persona X izceļoja no Spānijas uz Beļģiju, *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa) 2018. gadā attiecībā uz viņu izsniedza **Eiropas apcietināšanas orderi par noziedzīgu nodarījumu “terorisms”, kas ir iekļauts to noziedzīgo nodarījumu sarakstā, attiecībā uz kuriem nodarījuma abpusējās sodāmības pārbaudes prasība ir atcelta. Hof van beroep te Gent** (Ģentes apelācijas tiesa, Beļģija), izskatot saistībā ar šī apcietināšanas ordera izpildes procedūru iesniegto apelācijas sūdzību, nolēma iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo tai bija radušās **šaubas par piemērojamo Spānijas Kriminālkodeksa 578. panta redakciju (redakcija, kas ir piemērojama pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem, vai redakcija, kas bija spēkā Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas dienā), lai pārbaudītu, vai šajā lietā ir izpildīts nosacījums par brīvības atņemšanas sodu, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi.**

¹ Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.).

Tiesa vispirms norādīja, ka pamatlēmuma 2. panta 2. punkta formulējumā nav precizēts, kura izsniegšanas dalībvalsts tiesību redakcija ir piemērojama, ja minētās tiesības ir tikušas grozītas laikposmā starp attiecīgo faktisko apstākļu datumu un Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas vai pat tā izpildes datumu. It īpaši tas, ka minētajā tiesību normā ir izmantota tagadnes forma, neļauj secināt, ka piemērojamā redakcija ir tā, kas bija spēkā šī apcietināšanas ordera izsniegšanas brīdī.

Turpinājumā – attiecībā uz kontekstu, kādā iekļaujas šī tiesību norma, Tiesa norādīja, ka pamatlēmuma 2. panta 1. punktā tostarp ir paredzēts, ka Eiropas apcietināšanas orderi var izsniegt par jau piespriestu sodu, kura ilgums ir vismaz četri mēneši. Taču šis minimālais sliekšnis var attiekties tikai uz sodu, kurš konkrēti piespriests attiecīgajā notiesājošajā spriedumā saskaņā ar izsniegšanas dalībvalsts tiesībām, kas piemērojamas faktiskajiem apstākļiem, saistībā ar kuriem tika taisīts šis spriedums, nevis uz sodu, kurš varētu būt ticis piespriests saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesībām, kas bija piemērojamas šī apcietināšanas ordera izsniegšanas laikā. Eiropas apcietināšanas ordera izpildes saskaņā ar pamatlēmuma 2. panta 2. punktu gadījumā nevar būt citādi. Proti, interpretācija, saskaņā ar kuru izpildes tiesu iestādei būtu jāņem vērā citā laikposmā piemērojamās izsniegšanas dalībvalsts tiesības atkarībā no tā, vai tā pārbauda, vai Eiropas apcietināšanas orderis varēja tikt izsniegts saskaņā ar pamatlēmuma 2. panta 1. punktu vai arī šis apcietināšanas orderis ir jāizpilda, nepārbaudot nodarījuma abpusējo sodāmību, piemērojot pamatlēmuma 2. panta 2. punktu, apdraudētu abu šo tiesību normu konsekventu piemērošanu.

Turklāt interpretāciju, saskaņā ar kuru ir jāpiemēro tā izsniegšanas dalībvalsts tiesību redakcija, kas ir piemērojama attiecīgajiem faktiskajiem apstākļiem, apstiprina pamatlēmuma 8. pants. Šajā tiesību normā tostarp ir paredzēts, ka Eiropas apcietināšanas orderī ir jāietver informācija par piespriesto sodu vai sodu robežas, ko par nodarījumu paredz izsniegšanas dalībvalsts tiesības, un šāda informācija ir jānorāda veidlapā, kas ir ietverta pamatlēmuma pielikumā. No šīs veidlapas izriet, ka šī informācija ir attiecināma uz “piespriesto” sodu, kurš attiecīgā gadījumā var tikt piespriests vai kurš ir ticis konkrēti piespriests notiesājošajā spriedumā, tātad sodu, kas izriet no tās izsniegšanas dalībvalsts tiesību redakcijas, kura ir piemērojama attiecīgajiem faktiskajiem apstākļiem.

Tiesa arī norādīja, ka šādu pamatlēmuma 2. panta 2. punkta interpretāciju apstiprina tā mērķis, proti, atvieglot un paātrināt tiesu sadarbību, ieviešot jaunu, vienkāršotu un iedarbīgāku to personu nodošanas sistēmu, kuras ir notiesātas vai tiek turētas aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Tādējādi izpildes tiesu iestādei ir jāvar balstīties uz pašā Eiropas apcietināšanas orderī ietverto informāciju par soda ilgumu. Prasīt, lai šī iestāde pārbaudītu, vai attiecīgajiem faktiskajiem apstākļiem piemērojamās izsniegšanas dalībvalsts tiesības pēc šo faktisko apstākļu norises dienas nav tikušas grozītas, būtu pretrunā, pirmkārt, pamatlēmuma mērķim un, otrkārt, tiesiskās drošības principam, ņemot vērā grūtības, ar kādām šī iestāde varētu saskarties, nosakot dažādās varbūtēji atbilstošās šo tiesību redakcijas.

Visbeidzot **Tiesa uzsvēra – tas, ka attiecīgais noziedzīgais nodarījums nevar būt pamats nodošanai, nepārbaudot nodarījuma abpusējo sodāmību atbilstoši pamatlēmuma 2. panta 2. punktam, tomēr nenozīmē, ka Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir atsakāma. Proti, izpildes tiesu iestādei saistībā ar šo noziedzīgo nodarījumu ir jāizvērtē pamatlēmuma 2. panta 4. punktā minētais nodarījuma abpusējas sodāmības kritērijs.**

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [“Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106